

Els Bomhof

Het
EILAND
van het
ZOETE
HOUT

ZILVERSPOOR

© 2014 Els Bomhof
© 2014 Zilverspoor
Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp: Studio Zilverspoor
Personages omslag: RimDream, Kite_rin/shutterstock.com
Wezens omslag: Oleg Zhevelev/shutterstock.com
Achtergrond omslag: Pavel Vakhrushev/shutterstock.com

Typografie: Studio Zilverspoor
Redactie: Jos Weijmer

Eerste druk, november 2014

ISBN 978 94 9076 784 6
NUR 283

Meer over de auteur en deze roman kunt u vinden op:
www.boekenshowcase.nl

www.vertelster.nl

www.zilverspoor.com
info@zilverspoor.com
Facebook: [zilverspoor67](#)
Twitter: [@Zilverspoor](#)

*Voor mijn vader
en
mijn lieve, kleine Lili.*

HET EILAND VAN HET ZOETE HOUT

INHOUDSOPGAVE

Proloog	7
---------	---

Deel 1 - Holland

1 - De ekster	15
2 - De wisseltand	18
3 - Het verscholen dorpje	24
4 - Het tonicum	33
5 - Harderwijk	40
6 - De Chinese schrijfkist	53
7 - De zeemeermin van de Zuiderzee	66
8 - Amsterdam	76
9 - Het wonderlijke verhaal van kapitein Hofstra	86
10 - Janos heeft een verklaring	96
11 - De ark van Noach	101
12 - Boompje klimmen	109
13 - Het geheim	119

Deel 2 - De grote zeereis

14 - Aan boord van de Mathilda	129
15 - Malle matrozen	141
16 - Sterke verhalen	151
17 - De zoektocht	157
18 - Het verdwenen eiland	162
19 - Joop verzint een list	172
20 - Kaapstad	179
21 - Op weg naar het land van wind en regen	189
22 - Terug op de oude vertrouwde Zuiderzee	198

Deel 3 - De andere wereld

23 - De kleine vreemde stoet	209
24 - Een huis vol wumzels en matrozen	215
25 - De vollemaansnacht	226
26 - 'Theatre le Petit Miracle'	238
27 - De ginkgo biloba	245
28 - De magische doorgang	253
29 - De andere wereld	259
30 - De weg naar Wumzelon	270
31 - De terugkeer	282
32 - Strijd om de waarheid	290
33 - De vlinderbloemen van de zoethoutstruik	295
Epiloog	300

Proloog

Het zolderluik knarste in zijn scharnieren toen opa het openduwde. Een wolk van stofdeeltjes dwarrelde omlaag. Behoedzaam klom ik achter opa aan het wankle laddertje op.

Zodra ik boven kwam, zag ik de hutkoffer. Hij stond in een streep zonlicht die door een schuin dakraam naar binnen scheen. Ik staarde er sprakeloos naar. Opa had gezegd dat hij me een heel speciaal verjaardagscadeau wilde geven, maar ik had niet verwacht dat het de 'antieke' van oom Matthijs zou zijn.

'Is hij écht voor mij?' vroeg ik ongelovig.

Opa knikte. 'Vlak voor zijn dood heeft mijn broer me nog extra op het hart gedrukt dat ik die oude koffer aan jou moest geven. Hij dacht dat je wel nieuwsgierig zou zijn naar de inhoud.'

Natuurlijk was ik dat! Ik had oom ook wel eens gevraagd wat erin zat, maar dan antwoordde hij een beetje geheimzinnig: 'In de 'antieke' zit een schat verborgen. Als je tien jaar bent, mag je hem zien.'

Oom Matthijs was een bijzondere man. Hij woonde in Staverden, in een klein huis dat midden in het bos stond. Daar was hij in de hele omgeving bekend als plattelandsdokter, maar ik kende hem als een geweldige verhalenverteller.

‘Deze koffer bevat een aantal dierbare bezittingen uit zijn jeugd,’ zei opa. ‘Ieder voorwerp heeft zijn eigen verhaal en samen vormen ze een heel wonderlijke geschiedenis. Ga ze maar eens rustig bekijken, dan maak ik ondertussen warme chocolademelk voor ons.’

Dat liet ik me geen twee keer zeggen. Ik ging op mijn knieën voor de ‘antieke’ zitten en met beide handen duwde ik het deksel omhoog.

Op een vel vloeipapier lag een tak met een grote paarswitte bloementros. De bloemen waren nog onbeschadigd en zó prachtig, dat het leek of de tak kortgeleden was geplukt. Voorzichtig raakte ik ze met mijn vingertoppen aan. De bloemblaadjes leken wel van perkament. Ik legde de tak naast me op de zoldervloer en bekeek de verdere inhoud.

Onder het vloeipapier vond ik een sierlijk modelschip. Het was een driemaster met linnen zeilen en in de houten romp was de naam ‘Mathilda’ uitgesneden.

Ik zette het scheepje ook naast me neer. Het had op een schilderij gelegen van een oude, hoge boom met grillig gevormde takken. Ik herkende het direct. Dit schilderij hing altijd bij oom Matthijs in de kamer.

Op de bodem van de hutkoffer, naast een beschilderde kist van Chinees lakwerk, lag een kromme tak met een grappige vorm. Het leek net of ik een gezicht en een handje zag. Verder lagen er een uitgeholde hoorn, een opgerold stuk papier en een plat,

metalen voorwerpje waarvan ik geen idee had wat het was.

Ik rolde het papier open. Het was een oorkonde voor oom Matthijs. In het jaar achttienhonderdachtenzestig was hij de evenaar gepasseerd. Dat was bijna zestig jaar geleden. Oom Matthijs moest dus als jongen van een jaar of tien een zeereis hebben gemaakt.

Opa kwam op zijn hurken naast me zitten. 'Vind je de schat van oom Matthijs mooi?'

Ik knikte enthousiast en hield het metalen voorwerp omhoog. 'Wat is dit?'

'Dat is een mondharp, een muziekinstrumentje. Ik zal je straks uitleggen hoe het werkt.'

'Wat betekenen al die voorwerpen?' vroeg ik.

'Daar kom je nog wel achter.' Opa wees naar het schilderij. 'Dat is door mijn moeder geschilderd. Je weet toch dat oom Matthijs en ik halfbroers waren? We hadden dezelfde vader. Hij heette Joris en hij was zeeman. Onze moeders waren verschillend en Matthijs was een jaar of tien ouder dan ik.'

Opa raapte de tak met de paarswitte bloemen op. 'Deze is héél bijzonder. Het is een bloeiende tak van de zoethoutstruik en hij moet al meer dan zestig jaar oud zijn. De bloemen zijn veel groter dan de soort die wij kennen. Ik heb ze door verschillende deskundigen laten onderzoeken, maar tot nu toe heeft nog niemand de herkomst kunnen verklaren.' Opa gaf me een knipoogje. 'Misschien vind jij wel een verklaring.'

Ik boog me over de rand van de hutkoffer om de Chinese kist op te tillen. 'Zou die hierin te vinden zijn?' vroeg ik.

'Wie weet,' antwoordde opa raadselachtig.

Ik wilde meteen in de kist kijken, maar opa legde lachend zijn hand op mijn arm. 'Wacht even! Daar is nog tijd genoeg voor. Je blijft toch een paar dagen logeren? Dan gaan we eerst chocolademelk drinken, maar pas op, want hij is heet. Daarna mag je die mooie kist openmaken.'

Met een blaar op mijn verhemelte en opa's goede raad over haastige spoed die zelden goed is, zette ik een kwartier later de Chinese kist op mijn schoot. Ik draaide het sleuteltje om en het deksel klapte open.

In een ondiep vak lagen twee inktflesjes en enkele pennen. Even voelde ik me teleurgesteld, maar ik begreep dat er meer in die kist moest zitten. Hij was hoog en zwaar. Aandachtig bekeek ik hem van alle kanten en aan de achterzijde ontdekte ik een hendeltje. Toen ik dat omlaag duwde, schoof het bovenste gedeelte met de inktflesjes opzij. De ruimte die tevoorschijn kwam, was gevuld met mooi, Chinees papier. Op het bovenste vel stond in sierlijke krulletters: *'Het eiland van het zoete hout'*.

Verrast keek ik opa aan. 'Oom Matthijs heeft een verhaal geschreven!'

'Dat klopt! En zoals ik al zei, is het een heel wonderlijke geschiedenis.'

Ik haalde het papier uit de kist en legde de dikke

stapel voor me op de vloer. 'Mag ik meteen gaan lezen?'

Voordat opa kon antwoorden, lag ik al languit op mijn buik en sloeg ik het titelblad om ...

DEEL 1

Holland

HOOFDSTUK 1

De ekster

Een waterig zonnetje scheen over het Veluwse bos en weerspiegelde in de plassen. In een modderig karrenspoor pikte een kleine ekster aan een stuk suikerbiet.

Thijs liep doelloos langs de bosrand. Hij bleef even naar de vogel staan kijken en slenterde vervolgens verder. Hij passeerde een boerenkar en keek over zijn schouder.

De ekster pikte rustig door. Hij scheen zich van geen gevaar bewust te zijn.

‘Pas op!’ riep Thijs, maar het was al te laat.

De vogel, die nog net het paard kon ontwijken, kwam tussen de wielen van de kar terecht.

Geschrokken rende Thijs naar hem toe. De boer stopte niet eens.

‘U heeft een vogel aangereden!’ riep Thijs hem verontwaardigd na.

Nu stopte de boer wel. Achteloos haalde hij zijn schouders op. ‘Dat beest had kunnen wegvliegen,’ zei hij nors.

Thijs knielde naast de ekster neer. Hij zag dat de vogel een grote wond en een gebroken vleugel had.

‘Laat dat beest toch liggen,’ zei de boer met een schamper lachje.

Thijs wierp hem een nijdige blik toe. Voorzichtig tilde hij de ekster uit de modder. Het dier piepte van pijn en keek hem angstig aan.

‘Ben jij niet dat neefje van Marit, die in het bos bij de beek woont?’ vroeg de boer.

Thijs antwoordde niet. Hij had alleen aandacht voor de gewonde vogel.

De boer spuwde op de grond. Hij nam de teugels weer op en klakte met zijn tong.

Toen de kar plotseling in beweging kwam, drukte Thijs de ekster beschermend tegen zijn borst. Hij liep snel naar de bosrand en zette het op een hollen.

Het kleine huis van Marit stond midden in het bos. De ramen hadden vrolijk geschilderde, roodwitte luikjes en de gevel was begroeid met klimplanten. Op het erf stond een oude appelboom en kippen scharrelden rond een waterpomp. In een kleine wei naast het huis graasden twee schapen en een geit. De grote kruidentuin aan de achterkant, bij de vervallen stal, grensde aan een beek die dwars door het bos naar de Zuiderzee stroomde.

De kippen stoven luid kakelend weg toen Thijs het erf op kwam rennen.

‘Tante Marit!’ Hij duwde de deur open en zonder zijn modderige klompen uit te trekken, holde hij naar binnen.

Marit kwam haastig aangelopen. ‘Wat is er?’

vroeg ze ongerust.

Thijs liet haar de zwaargewonde ekster zien. 'Hij heeft een ongeluk gehad.'

Op het gezicht van zijn tante verscheen een zorgelijke trek.

'U kunt hem toch weer beter maken?' vroeg Thijs onzeker.

'Ik zal mijn best doen, jongen.' Marit nam de ekster van hem over. Ze liep naar een kamertje waar ze haar geneeskrachtige zalfjes en drankjes bewaarde. Thijs keek toe hoe zijn tante de wond zorgvuldig waste en verzorgde.

'Zijn vleugel is er erg slecht aan toe,' zei Marit, 'maar als hij over drie dagen nog leeft, redt hij het wel. Wil jij een kistje uit het klompenhok halen en ook wat stro uit de stal?'

Thijs holde meteen weg om de spullen te halen. Hij mocht de ekster stukjes brood voeren en daarna legde hij hem voorzichtig in het kistje.

Vanaf dat moment was Thijs niet meer bij zijn ekster weg te slaan. Hij hield hem voortdurend in de gaten en iedere dag gaf hij hem trouw te eten.

Na een week begon de wond al aardig te genezen, maar de vleugel bleef lam.

Thijs zag dat de ekster pogingen deed om te vliegen en steeds weer wankelend in het stro viel. Vol medelijden streek hij zacht over de gebroken vleugel. 'Het heeft nog wat tijd nodig,' zei hij troostend, maar hij wist wel beter. Tante had gezegd dat zijn ekster nooit meer zou kunnen vliegen.

HOOFDSTUK 2

De wisseltand

Thijs zat tegenover zijn tante aan tafel. Naast hem op de grond stond het kistje met de gewonde ekster.

Marit had brood en kaas voor hem neergezet, maar Thijs had geen honger. Terwijl hij naar zijn bord staarde, duwde hij met zijn tong zijn linker-voortand op en neer. Die tand zat al een tijdje los en nu leek hij nog maar aan een enkel draadje te hangen.

Marit keek hem bezorgd aan. 'Wat doe je toch, jongen?' Ze liep naar hem toe en tilde zijn kin op. 'Ik zie het al, je bent aan het wisselen! Waarom heb je niet gezegd dat je tand los zit?'

Thijs haalde zijn schouders op.

'Je bent natuurlijk druk met de zorg voor je ekster,' zei Marit begripvol. Ze streek met haar hand door zijn donkere krullen. 'Ik zal je tand eruit halen, anders slik je hem vannacht misschien door.'

Thijs keek haar geschrokken aan. Voor hij door had wat er gebeurde, had ze zijn tand beetgepakt en er een kort rukje aan gegeven.

Even voelde Thijs een felle pijn. Toen staarde hij verbijsterd naar de hand van zijn tante. Tussen haar

duim en wijsvinger zat een tand met een bloederig sliertje.

Marit haalde een spiegel uit de kast en hield die voor zijn gezicht.

Thijs bekeek zichzelf aandachtig. Hij zag er raar uit! Voorzichtig raakte hij met zijn wijsvinger de zere plek aan.

‘Ik zal je tand onder een omgekeerd schoteltje leggen,’ zei Marit. ‘Je vader en ik deden dat vroeger ook met onze melktanden. Het wierwezen uit de Zuiderzee kwam ze dan ophalen.’

Verbaasd trok Thijs zijn vinger uit zijn mond. ‘Het wierwezen?’

Zijn tante knikte. ‘Je hoeft niet te eten als je geen trek hebt, maar drink in ieder geval je melk op.’ Ze schoof de beker naar Thijs toe en ging weer tegenover hem zitten. ‘Het wierwezen verscheen altijd midden in de nacht. Zodra het kwam, kroop ik diep weg onder de dekens. Ik durfde niet te kijken, maar ik kon het duidelijk horen.’ Marit boog zich naar Thijs toe en liet haar stem dalen. ‘Het maakte gorgelende geluiden. Ik hoorde ook iets over de grond slepen en af en toe klonk er een soort geslurp, alsof het zich aan de vloer vastzoog.’

Thijs veegde met zijn mouw de melk van zijn bovenlip. Hij zag in gedachten een groen, slierterig monster met enorme zuignappen. ‘Heeft u het nooit gezien?’ vroeg hij.

‘Oh nee! Ik kwam pas weer van onder de dekens tevoorschijn als ik zeker wist dat het wierwezen was

vertrokken. Dan rook ik nog vaag de zilte geur van de zee.'

Thijs kon het bijna ruiken. Net als zijn tante kwam hij uit het vissersstadje Harderwijk. De Zuiderzee rook heerlijk naar zout, wier en vis.

'Ik weet nog goed dat moeder mijn allereerste melktand onder een schoteltje had gelegd,' zei Marit glimlachend. 'Wat was ik toen een klein, bang meisje. De volgende ochtend durfde ik mijn bedstee niet uit te komen. Moeder kwam me halen. Ze zei dat het wierwezen iets voor me had achtergelaten. Het schoteltje stond in een hoek van de kamer op de grond. Ik liep op mijn blote voeten achter moeder aan. De houten vloer voelde hier en daar een beetje glibberig en er kleefden slierten zeewier aan het schoteltje.' Marit stond op. 'Ik zal je laten zien wat eronder lag.' Ze schoof een la van de kast open en haalde er een leren buideltje uit, dat ze op tafel legde. 'Het wierwezen had mijn tand verwisseld voor iets heel bijzonders.' Ze maakte het buideltje open en liet Thijs een grote schelp zien. 'Het is een magische schelp. Als ik hem tegen mijn oor houd, kan ik de vissen in de Zuiderzee verstaan. Om hem te mogen houden, moest ik beloven dat ik ook mijn andere melktanden aan het wierwezen zou geven.'

'Mag ik het eens proberen?' vroeg Thijs.

Zijn tante gaf hem de schelp. 'Ik denk niet dat je de vissen hier kunt horen.'

Thijs hield de schelp tegen zijn oor. 'Ik hoor het ruisen van de zee!'

‘Welnee, dat is je eigen bloed,’ lachte Marit.

Teleurgesteld gaf Thijs de schelp aan haar terug. ‘Wat heeft het voor zin om mijn tand onder een schoteltje te leggen. We wonen midden in het bos, hier in Staverden zijn toch geen wierwezens.’

‘Daar heb je gelijk in,’ gaf Marit toe, ‘maar ik heb gehoord dat er hier ergens in de buurt een verschoolen dorpje ligt waar een mosvolk woont. We kunnen het toch proberen? Als jij alvast naar bed gaat, leg ik je tand klaar.’

Thijs zette het kistje met de gewonde ekster op de plank aan het voeteneinde in zijn bedstee. Dat deed hij iedere avond. Sinds hij de vogel had gevonden, liet hij hem geen ogenblik alleen.

Tante kwam hem een nachtzoen geven. Toen ze de deurtjes van zijn bedstee wilde sluiten, vroeg Thijs of ze op een kier open mochten blijven. Vanaf zijn bed kon hij het schoteltje zien. Als er vannacht iemand van het mosvolk kwam, kon hij stiekem naar hem gluren. Misschien was het een griezelig wezen met scherpe tanden en klauwen. Thijs huiverde. Hij lag er nog een tijd over na te denken en het was al laat toen hij eindelijk in slaap viel.

Midden in de nacht schrok Thijs wakker. Er was iemand in de kamer! Hij ging rechtop zitten, zodat hij door de kier tussen de deurtjes kon gluren. Het was moeilijk om in het donker iets te kunnen onderscheiden, maar het leek net of er een gestalte bij

het schoteltje stond. Thijs tuurde ingespannen in de duisternis, daarna hield hij zijn oor dicht bij de kier. Het was doodstil in de kamer.

Toen hij even later weer naar de plek keek waar het schoteltje stond, was de vage gestalte verdwenen. 'Is daar iemand?' fluisterde Thijs. Er kwam geen antwoord. Hij liet zich achterover op het kussen vallen. Misschien had hij gedroomd dat er iemand in de kamer was. Of zou tante Marit hem maar wat op de mouw hebben gespeld? Ze vertelde wel vaker wonderlijke verhalen. Stel je voor dat er helemaal geen wezens bestonden die melktanden kwamen halen!

Er was maar één manier om daar achter te komen. Thijs duwde de deurtjes verder open. Hij luisterde scherp of zijn tante lag te slapen. Vanuit haar bedstee klonk geen geluid.

Voorzichtig liet Thijs zich op de vloer glijden en op handen en knieën kroop hij in de richting van het schoteltje.

Ineens raakte zijn hand iets zachts. Geschrokken trok hij hem terug, maar tegelijkertijd ving hij een bekende geur op. Mos! Hij strekte zijn hand weer uit. Overal op de vloer lagen stukjes mos.

Opgelucht kroop Thijs verder tot hij het schoteltje voelde. Hij tilde het geluidloos op en langzaam liet hij zijn hand eronder glijden. Zijn tand was weg, maar er lag iets anders voor in de plaats. Het was plat en rond. Thijs raapte het op en kroop naar het raam. Toen hij het gordijn een stukje opzij schoof, scheen de maan op het voorwerp in zijn hand. Het

was een zwarte steen met gouden adertjes die in het maanlicht leken op te vlammen. Thijs voelde zijn hart sneller kloppen. Zou het een magische steen zijn?

Op zijn tenen liep hij terug naar de bedstee. Zodra hij weer onder de dekens lag, hoorde hij dat iemand hem riep. Hij schoot overeind. 'Wie is daar?' fluisterde hij.

'Ik natuurlijk, Ekko!' klonk het vanuit het kistje waarin de ekster lag.

'Sinds wanneer kun jij praten?' vroeg Thijs verbaasd.

'Wat een malle vraag,' zei de ekster. 'Voor zover ik weet, heb ik altijd kunnen praten. Ik heb honger, heb je iets te eten voor me?'

Thijs kroop naar het voeteneinde van zijn bedstee. Op de tast vond hij het etensbakje. Hij gaf de ekster een stukje brood en dook weer onder de dekens. Ineens begreep hij hoe het kwam dat hij Ekko zo plotseling kon verstaan. Hij sloot zijn vingers stevig om de steen en in stilte beloofde hij al zijn andere melktanden ook aan het mosvolk te geven. Nu was de magische steen écht van hem!